

פרוטוקול ישיבת הוועדה המקצועית של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות

שהתקיימה ביום שלישי ה-20 בדצמבר, 2022, בשעה 9:00

באמצעות אפליקציית זום.

(סופי)

הצעה לתקן חשבונאות מספר 46, מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה (להלן: ההצעה לתקן)

(צורפה לתיק הישיבה)

1. היו"ר מבקש מצדיק להמשיך את הדיון בהצעה לתקן.

מדידה לראשונה – מכשיר פיננסי בסיסי

2. צדיק מציינת כי הדיון היום יתמקד במדידה לראשונה ובמדידה העוקבת בהתאם לתקן הן בגין מכשיר פיננסי בסיסי והן בגין מכשיר פיננסי לא בסיסי. מציינת כי סעיף 1.13 בעמוד 15 עוסק במדידה לראשונה של מכשיר פיננסי בסיסי. מוסיפה כי בהתאם לסעיף מכשיר פיננסי בסיסי יימדד במחיר העסקה מותאם בגין עלויות עסקה למעט שני סוגים של מכשירים:
- (א) הסדר שמהווה עסקת מימון לאחד מהצדדים אשר יימדד בערך נוכחי תוך שימוש בשיעור ריבית של מכשיר חוב דומה.
- (ב) הלוואה מבעל שליטה או לבעל השליטה, אשר יימדדו בשווי הוגן בהכרה לראשונה, בהתאם להחלטה בישיבה הקודמת.

3. צדיק מציינת כי בעקבות ההחלטה להתייחס לבעלי שליטה נוספה גם הגדרה של בעל שליטה מתקן חשבונאות מספר 23 – "מי שמחזיק באמצעי שליטה בישות אשר מקנים לו שליטה באותה ישות לרבות ישות בשליטתו."

4. חבר ועדה¹ מציינ כי חסרה הגדרה למחיר עסקה. מוסיף כי קיימות דוגמאות, אך המדידה אינה ברורה לגמרי ועשויה להיות נתונה לפרשנות.

5. צדיק מציינת כי ה-IFRS for SME אינו כולל הגדרה למחיר עסקה. מוסיפה כי לא זכור לה שקיימת הגדרה למחיר עסקה בתקינה הבינלאומית. חבר הוועדה מציינ כי הגדרה כזו אינה נדרשת ב-IFRS 9 מאחר שהמדידה לראשונה היא בשווי הוגן.

6. משתתף² מציינ כי ב-IFRS 9 מחיר העסקה מוגדר (לא במסגרת נספח א – מונחים מוגדרים) כ"שווי הוגן של התמורה שניתנה או שנתקבלה". צדיק מציינת כי הגדרה כזו תעקר מתוכן

¹ ההתייחסות היא לחבר ועדה או לחברת ועדה

² ההתייחסות היא למשתתף או למשתתפת

- את ההקלה למדוד במחיר העסקה, אם חברות ידרשו לוודא שמחיר העסקה הוא השווי ההוגן של התמורה שניתנה או שנתקבלה.
7. צדיק מציינת כי תבדוק בתקן האנגלי אם קיימת הגדרה למחיר עסקה ואם לא תביא לוועדה המקצועית הצעה להגדרה שתנסח.
8. חבר ועדה אחר מציין כי ב-IFRS 9 נכתב "השווי ההוגן של נכס פיננסי במועד ההכרה לראשונה הוא באופן רגיל מחיר העסקה (כלומר השווי ההוגן של התמורה שניתנה או שהתקבלה, ראה גם סעיף 5.1א.2 ותקן דיווח כספי בינלאומי 13). אולם, אם חלק מהתמורה שניתנה או שהתקבלה היא עבור משהו פרט למכשיר הפיננסי ישות תמדוד את השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי." צדיק מציינת כי אמירה כזו אינה מקלה על החברות הפרטיות. היו"ר מסכים.
9. היו"ר מציע להשאיר את הנושא לדיון בהמשך. מבקש שאם לנוכחים יש רעיון או הצעה בנושא שישוחח עם צדיק לפני הישיבה הבאה.
10. משתתף אחר מציע להתייחס לא רק להלוואה אלא למכשיר חוב עם בעל שליטה (על מנת לכלול מכשירים דומים כגון שטרי הון).
11. צדיק מציינת כי בישיבה הקודמת סוכם כי הלוואות מבעל שליטה או לבעל שליטה ימדדו בהתאם לתקן חשבונאות מספר 23. מוסיפה כי המטרה היתה שחוב של בעל שליטה כתוצאה ממכירת נכס לא יכנס לתחולת הסעיף, מאחר שמדידת החוב משפיעה על מדידת הנכס.
12. חבר הוועדה האחר מציין כי אם החוב הוא לתקופה של מעל שנה ואינו נושא ריבית, מדובר במכשיר חוב שיש לטפל בו בדומה להלוואה אחרת מבעל שליטה. המשתתף האחר מוסיף כי לגבי חוב לתקופה של עד שנה במהלך העסקים הרגיל ניתנה הקלה. חבר הוועדה האחר מציע להחיל על כל מכשיר חוב עם בעל שליטה, למעט מכשיר חוב לתקופה של עד שנה במהלך העסקים הרגיל.
13. משתתף נוסף מסכים ומציין כי בתקן חשבונאות מספר 23 היתה הגדרה להלוואה שכללה גם שטרי הון ומכשירים דומים. מציע לצרף לתקן זה את ההגדרה ולבחון אם יש צורך בצמצומה. מציין כי ההגדרה אינה הגדרה סגורה אלא מביאה דוגמאות למכשירי חוב. המשתתף האחר מוסיף כי בתקן חשבונאות מספר 23 ההגדרה אינה חלה על עסקאות במהלך העסקים הרגיל ויש לאמץ גם חלק זה.
14. המשתתף שואל מה התוספת של החרגי בסעיף (ב) על החרגי בסעיף (א). מציין כי כל הסדר מימון נדרש להימדד לפי ערך נוכחי שיקבע לפי ריבית שוק והמשמעות היא מדידה לפי שווי

הוגן. מוסיף כי אם הסדר המימון בוצע עם בעל מניות ולא בעל שליטה אמנם החריג בסעיף (ב) אינו חל, אך החריג ב-(א) חל.

15. צדיק מציינת כי בהצעה לתקן שהוגשה לישיבה הקודמת היה כתוב בסעיף זה שיש לבחון כל הסדר עם בעל שליטה על מנת לקבוע אם הוא כולל הסדר מימון, כלומר ניתן דגש שמכשיר עם בעל שליטה יותר סביר שיכלול הסדר מימון לאחד הצדדים. חבר ועדה נוסף מציינ כי הלוואה מהווה הסדר מימון.

16. המשתתף מציינ כי לכאורה הסדר מימון יש למדוד בערך נוכחי לפי ריבית שוק ואילו הלוואה עם בעל שליטה יש למדוד בשווי הוגן. מוסיף כי לא ברור מה ההבדל ביניהם. מציינ כי אין בתקינה הישראלית תקן לגבי מדידת שווי הוגן.

17. חבר הוועדה הנוסף בדעה כי הערך הנוכחי לפי שיעור ריבית שוק של מכשיר חוב דומה מהווה אומדן לשווי ההוגן. המשתתף הנוסף מסכים.

18. חבר הוועדה מציע לשקול מדידה לראשונה בשווי הוגן של כל המכשירים הפיננסיים בדומה לתקינה הבינלאומית תוך ציון כי מחיר העסקה מהווה בדרך כלל שווי הוגן, למעט חריגים (בדומה לקביעה של IFRS 13). בדעה כי פרקטית לא תהיה בכך הכבדה שכן בחריגים שצוינו (הסדרי מימון ומכשירי חוב עם בעלי שליטה) מחיר העסקה אינו משקף שווי הוגן. מציינ כי בכך ניתן להימנע מהגדרת מחיר עסקה וממורכבות אחרת שהועלתה.

19. חבר הוועדה הנוסף מסכים להצעת חבר הוועדה שיש לדרוש מדידה לראשונה בשווי הוגן תוך מתן הסברים מתוך IFRS 13. חבר ועדה רביעי וחבר ועדה חמישי מסכימים להצעתו של חבר הוועדה. חבר הוועדה החמישי מציינ כי גם הדוגמאות המופיעות לאחר הסעיף אינן סותרות מדידה כזו.

20. חבר הוועדה האחר שואל מה יהיה הטיפול בערבות פיננסית מבעל שליטה בהנחה שתתקבל הצעתו של חבר הוועדה. צדיק בדעה שיש להחריג חוזה ערבות פיננסית.

21. חבר הוועדה האחר מציינ כי הדעות חלוקות בנושא הטיפול בחוזה ערבות פיננסית מבעל שליטה וחלק מהפירמות בדעה שמדובר על בחירת מדיניות חשבונאית וחלק מהפירמות טוענות שיש לבחון אם מדובר על פריט משפטי נפרד. מוסיף כי גם רשות ניירות ערך מקבלת שקיימת בחירת מדיניות חשבונאית בנושא הטיפול החשבונאי בערבות כזו. מציינ כי ערבויות כאלה הן נפוצות מאוד בחברות הפרטיות.

22. חבר הוועדה הנוסף מסכים ומציע להחריג ערבויות מבעל שליטה.

23. חבר הוועדה האחר מציינ כי יש להחריג גם את ההלוואה שבגינה התקבלה ערבות מבעל השליטה על מנת שלא תידרש מדידתה בשווי הוגן.

24. משתתף רביעי מציין כי אין ברירה מלבד למדוד את ההלוואה והערבות יחד מאחר שזה נורמה בישראל.
25. המשתתף האחר מציין כי נוצר עיוות במקרים שבהם הלוואה מבעל שליטה נמדדת בשווי הוגן ואילו הלוואה מבנק או מצד ג' נמדדת בהתעלם מהערבות של בעל שליטה. חבר הוועדה האחר מציין כי ערבויות אלה נפוצות מאוד בענף הנדל"ן.
26. חבר הוועדה שואל אם ברמה הפרקטית יש להתייחס לכך מאחר שאין לכך התייחסות ספציפית בתקינה הבינלאומית (IFRS 9 ו-IFRS 13), אך פרקטית ביישום התקינה הבינלאומית מרבית החברות כוללות את הערבות ביחידת המדידה ואז המדידה היא בשווי הוגן ואין הכרה ברווח בהכרה לראשונה. בדעה כי גם אם לא תהיה התייחסות בהצעה לתקן ניתן יהיה ליישם גישה פרקטית זו.
27. חבר הוועדה האחר מציין כי בתקינה הישראלית אין תקן מקביל ל-IFRS 13 ואין התייחסות ליחידת המדידה. חבר הוועדה מציין כי IFRS 13 אינו קובע כי ערבויות מבעל שליטה יכללו ביחידת המדידה של ההלוואה. מוסיף כי מדובר על סעיף בדברי ההסבר ל-IFRS 13. מציין כי ניתן לא להתייחס לכך בהצעה לתקן.
28. חבר הוועדה הנוסף שואל למה היתה כוונתו של חבר הוועדה כשהתייחס להכרה ברווח בהכרה לראשונה. חבר הוועדה משיב כי הכוונה היתה למדידת ההלוואה בהתעלם מהערבות ולפער שנוצר במדידה לראשונה. חבר הוועדה הנוסף והמשתתף הרביעי מציינים כי הזקיפה היא בדרך כלל להון.
29. חבר הוועדה הנוסף מציין כי למרות שמבחינה רעיונית נאות יותר למדוד את ההלוואה בנפרד מהערבות בשווי הוגן, מוכן לקבל את הגישה של מדידת ההלוואה יחד עם הערבות לאור העובדה שמדובר בחברות פרטיות ומדובר במקרה נפוץ מאוד בחברות אלה. מציין כי בבנקים בישראל זה כבר ברור מאליו שבעל השליטה ייתן ערבות להלוואה של החברה בשליטתו והתוצאה היא שיש טשטוש בין הזהות של בעל השליטה לבין זו של החברה שבשליטתו.
30. צדיק מציינת כי בשיבות קודמות סוכם כי חוזי ערבות פיננסית יהיו בתחולת ההצעה לתקן וזאת במקביל להצעה לתיקון של ה-IFRS for SME. מוסיפה כי בהתאם להצעה לתיקון של ה-IFRS for SME חוזה ערבות פיננסית נמדד בהכרה לראשונה לפי מחיר העסקה והמשמעות היא שאם לא התקבלה תמורה עבור הערבות, הערבות נמדדת לראשונה באפס.
31. חבר הוועדה מציין כי מדובר על ערבות שבעל השליטה נתן לבנק, כלומר החברה שבשליטת בעל השליטה אינה צד לעסקת הערבות.

32. צדיק מציינת כי הנושא רלוונטי כאשר החברה היא בעלת השליטה שנתנה ערבות לחברה בת שלה. חבר הוועדה מציין כי בדוחות המאוחדים אין לכך משמעות כי היא העניקה למעשה ערבות לעצמה. צדיק שואלת מה הטיפול כאשר החברה נתנה ערבות לחברה כלולה. חבר הוועדה מציין כי הדיון נסוב סביב החברה שקיבלה את ההלוואה שבגינה ניתנה ערבות על ידי בעל השליטה.
33. צדיק מתייחסת למקרה אחר של מתן ערבות. המשתתף האחר מוסיף כדוגמה ערבות לחברה אחות.
34. צדיק מתייחסת להצעה למדוד כל מכשיר פיננסי בסיסי בהכרה לראשונה לפי שווי הוגן ומציינת כי יש להחריג ערבות שנתנה החברה על מנת שלא תידרש מדידה לפי שווי הוגן.
35. המשתתף האחר מציין כי מדובר על תמונת ראי בהנחה לדוגמה שמדובר על שתי חברות אחיות. מוסיף כי החברה שקיבלה את ההלוואה שבגינה ניתנה ערבות על ידי החברה האחות תיישם את הפרשנות של יחידת מדידה אחת. מציין כי מנגד יש לטפל בחברה האחות שנתנה את הערבות ולפטור אותה ממדידת הערבות בשווי הוגן. מסכים עם צדיק.
36. חבר הוועדה מציין כי זה המצב גם היום לפי IFRS – החברה שקיבלה את ההלוואה ואת הערבות תמדוד לפי הפרשנויות את ההלוואה ואת הערבות כיחידת מדידה אחת (והמשמעות היא שההלוואה תימדד לפי מחיר העסקה) ואילו החברה שנתנה את הערבות תמדוד את הערבות לפי IFRS 9. חבר הוועדה הנוסף והמשתתף האחר מציינים כי מדובר על עיוות. חבר הוועדה מציין כי המטרה היא מתן הקלה.
37. המשתתף האחר מציע לתת הקלה לחברה שנותנת את הערבות על מנת שלא תידרש מדידה לפי שווי הוגן. חבר הוועדה הנוסף מסכים עם המשתתף האחר. מציין כי נדרשת סימטריה בטיפול החשבונאי.
38. חבר הוועדה מציין כי חברה שהעמידה ערבות לחברה אחרת צריכה להכיר בהתחייבות בגין הערבות. בדעה כי מצב זה שונה ממדידת ההלוואה שהתקבלה יחד עם הערבות (ואי שיקוף התמורה ההונית של בעל השליטה במתן הערבות).
39. חבר הוועדה הרביעי שואל כיצד נמדדת ערבות שנתנה חברה. חבר הוועדה משיב כי ערבות שנתנה חברה אם לחברות בנות שלה (מקרה נפוץ), אינה מקבלת ביטוי בדוחות המאוחדים מאחר שהערבות ניתנה בתוך היחידה הכלכלית. מציין כי אם הערבות ניתנה לחברה אחות, החברה שקיבלה את ההלוואה שבגינה ניתנה הערבות תמדוד את ההלוואה והערבות יחד והמדידה תהיה במחיר העסקה (מחיר העסקה יהיה גבוה יותר מהשווי ההוגן של ההלוואה ללא הערבות). בדעה כי החברה שנתנה את הערבות צריכה לשקף את ההתחייבות מאחר שמדובר על עלויות שייתכן שהחברה תידרש לשאת בהן בעתיד.

40. המשתתף מציין כי מדובר על המדידה לראשונה ולא על המדידה העוקבת.
41. חבר הוועדה הנוסף שואל אם חברה אם נותנת ערבות לחברה בת ששוויה ההוגן הוא 100 ושואל אם בחברה האם מתן הערבות יוכר כהשקעה הונית כחלק מחשבון ההשקעה. חבר הוועדה מסכים. חבר הוועדה הנוסף מציין כי מנגד החברה הבת לא תכיר בתרומה ההונית אם היא מודדת את ההלוואה יחד עם הערבות. בדעה כי חוסר הסימטריה הוא בעייתי במקרה זה.
42. חבר הוועדה מסכים ברמה הקונספטואלית עם חבר הוועדה הנוסף. שואל אם ברמה הפרקטית יש לחייב חברות למדוד את ההלוואות בשווי הוגן. חבר הוועדה הנוסף מציין כי השאלה היא אם יש לחייב חברות שנתנו ערבויות למדוד ערבויות אלה בשווי הוגן.
43. המשתתף הרביעי מציע שלא לדרוש מדידה בשווי הוגן של ערבויות שכן מדובר בנטל משמעותי על החברות הפרטיות. מוסיף כי מדובר על נושא נפוץ. מציין כי כיום לא ניתן לכך גם גילוי, אך יש לדרוש גילוי הן לערבויות שניתנו והן לערבויות שהתקבלו. מציע לאפשר למדוד בשווי הוגן, אך לא לחייב זאת.
44. חבר הוועדה מציין כי חברות פרטיות אינן מציגות דוחות נפרדים ובדוחות המאוחדים ממילא מדובר על ערבות בין חברתית. המשתתף הרביעי וחבר הוועדה הנוסף מציינים כי חברות רבות אינן מאחדות דוחות כספיים ולכן גם בדוחותיהם עולה הסוגיה. חבר הוועדה משיב כי בדוח המבקר של חברות אלה קיימת הסתייגות לגבי האיחוד ולא לגבי המדידה.
45. המשתתף הרביעי בדעה שיש לדרוש גילוי מלא לערבויות כאלה ולא לדרוש מדידה בשווי הוגן של ערבויות כאלה. המשתתף האחר מציין כי מדובר על ערבויות גם לחברות כלולות.
46. צדיק מציינת כי המשמעות אינה שההתחייבות לא תשתקף כלל בדוחות הכספיים של החברה שנתנה את הערבות אלא שלא תידרש מדידה בשווי הוגן של הערבות, אך נדרשת הכרה בהתחייבות בהתאם לתקן חשבונאות מספר 10. חבר הוועדה שואל אם הכוונה היא שהערבות לא תימדד בשווי הוגן במדידה לראשונה, אך במדידה העוקבת תידרש הכרה בהפרשה לפי הקריטריונים של תקן חשבונאות מספר 10 (כאשר צפוי שהערבות תמומש). צדיק משיבה בחיוב. מציינת כי זה המצב גם כיום וניתן לראות זאת גם בהמשך בהצעה לתקן.
47. צדיק מציינת כי לעניין הדרישה למדוד בשווי הוגן בהכרה לראשונה יש להחריג מעבר לערבויות גם מחויבויות למתן הלוואה ומחויבויות לקבלת הלוואה. מציינת כי לפי ה-IFRS for SME במדידה לראשונה מחויבויות אלה נמדדות במחיר העסקה שהוא בדרך כלל אפס ובמדידה העוקבת מחויבויות אלה נמדדות בעלות (כלומר נותרות בסכום אפס). חבר הוועדה וחבר הוועדה הנוסף מסכימים.

48. צדיק מציינת כי קיימות שתי חלופות לעניין מדידה לראשונה של מכשיר פיננסי בסיסי :
(א) לפי מחיר עסקה (תוך הגדרת מחיר העסקה) למעט הסדר מימון.
(ב) לפי שווי הוגן מלבד חוזה ערבות פיננסית ומחויבויות למתן הלוואה ומחויבויות לקבלת הלוואה.

49. היו"ר מציין כי גם בחלופה א אם הכוונה היא לקבוע שחווה ערבות פיננסית ומחויבויות לקבלת הלוואה ולמתן הלוואה ימדדו לפי מחיר עסקה תיזרש הגדרה. מוסיף כי ניתן להחריג מבלי לקבוע את אופן המדידה. צדיק מציינת כי ניתן לדרוש מדידה לפי עלות.

50. צדיק מבקשת מחברי הוועדה להצביע לאחת משתי החלופות.

51. היו"ר, חבר הוועדה, חבר הוועדה האחר, חבר הוועדה הנוסף, חבר הוועדה הרביעי וחבר הוועדה החמישי תומכים בחלופה השנייה. היו"ר מסכם כי מכשיר פיננסי בסיסי יימדד לראשונה לפי שווי הוגן מלבד חוזה ערבות פיננסית ומחויבויות למתן הלוואה ומחויבויות לקבלת הלוואה.

52. היו"ר שואל אם המשמעות היא שאין צורך בהתייחסות לבעל שליטה. צדיק משיבה בחיוב ומציינת כי מדידת כל המכשירים הפיננסיים תהיה בשווי הוגן לרבות מכשירים פיננסיים עם בעלי שליטה.

53. המשתתף הנוסף מציין כי תקן חשבונאות מספר 23 מתייחס להיבטים נוספים במדידת הלוואות/מבעלי שליטה כגון הטיפול בפער שבין התמורה לבין השווי ההוגן של הלוואה (השקעת בעלים או דיבידנד), גריעה, ויתור או נטילת חוב ועוד. מציע להוסיף להצעה לתקן דוגמאות מתקן חשבונאות מספר 23 המתייחסות להלוואות על מנת להמחיש את הטיפול בפער שבין התמורה לבין השווי ההוגן של הלוואה. מציע לכל הפחות להוסיף בדוגמאות לאחר סעיף 1.13.

54. היו"ר מסכים.

55. צדיק מסכימה ומציינת כי אם אין בהצעה לתקן התייחסות באופן מפורש למכשירי חוב מבעלי שליטה, ראוי לכל הפחות להדגיש את הצורך במדידה לפי שווי הוגן במסגרת הדוגמאות. **מסכמת כי יוספו דוגמאות לטיפול במכשירי חוב עם בעל שליטה.**

דוגמה לאחר סעיף 1.13

56. חבר הוועדה החמישי שואל לגבי הדוגמה לאחר סעיף 1.13 לגבי חוזה ערבות פיננסית לצד שלישי. מציין כי בהתאם לדוגמה יש למדוד לראשונה את חוזה הערבות הפיננסית בפרמיה שהתקבלה ובפרמיות העתידיות שהישות זכאית להן בגין הערבות. שואל מה המקור של הדוגמה. צדיק מציינת כי המקור הוא ההצעה לתיקון של ה-IFRS for SME. מוסיפה כי אין המדובר במדידה לראשונה לפי שווי הוגן.

57. חבר הוועדה החמישי מציין כי בתקינה הבינלאומית קיימות גישות שונות לעניין ההכרה בפרמיות עתידיות שהישות זכאית להן בגין הערבות. מוסיף כי הכללת הפרמיות העתידיות במדידה לראשונה יוצרת ניפוח של חוב כנגד מדידת חוזה הערבות הפיננסית.

58. היו"ר מציע על מנת שההצעה לתקן לא תהיה מגבילה יותר מהתקינה הבינלאומית לאפשר את שתי החלופות.

59. צדיק שואלת אם רק להשמיט את התוספת "בתוספת הערך הנוכחי של תשלומי פרמיה עתידיים כלשהם שהישות זכאית להם, אם קיימים" או לציין את שתי החלופות. היו"ר **בדעה שיש לציין את שתי החלופות. חבר הוועדה האחר וחבר הוועדה הרביעי מסכימים.**

60. המשתתף האחר מביא כדוגמה מקרה שבו הפרמיה שמתקבלת בגין חוזה הערבות היא אחוז מהגבייה. מוסיף כי לעיתים הפרמיה היא מותנית ולעיתים היא אינה מותנית. מציין כי אפשרות אחת היא לנפח נכס מול התחייבות ואפשרות שנייה היא להציג בנטו רק בגובה הפרמיה שהתקבלה.

מדידה לראשונה – מכשיר פיננסי שאינו בסיסי

61. צדיק מציינת כי מכשיר פיננסי שאינו בסיסי לפי IFRS for SME נמדד לראשונה לפי שווי הוגן. מוסיפה כי בהצעה לתקן נוסף חריג לגבי תמורה מותנית בעסקה של צירוף עסקים במקרה שלא ניתן למדוד בשווי הוגן באופן מהימן ללא עלות או מאמץ מופרזים. שואלת אם אין לאחד את ההכרה לראשונה של מכשיר פיננסי בסיסי ושל מכשיר פיננסי שאינו בסיסי מאחר שאת שניהם יש למדוד לפי שווי הוגן בהכרה לראשונה.

62. חבר הוועדה מסכים שאין משמעות להפרדה אלא לצורך המדידה העוקבת.

63. היו"ר מציין כי קיימת חשיבות מאחר שמדובר על מכשירים פיננסיים שונים שלכל אחד מהם יש פרק נפרד בהצעה לתקן. צדיק מציינת כי היתרון בהפרדה הוא שלחלק מהחברות הפרטיות אין מכשירים פיננסיים שאינם בסיסיים ולפיכך הן יתייחסו רק לחלק הראשון של ההצעה לתקן. חבר הוועדה הרביעי מסכים שיש לשמור את ההפרדה.

64. משתתף חמישי שואל אם גם תמורה מותנית הונית היא בתחולת ההקלה לגבי אי מדידה בשווי הוגן. המשתתף מציין כי ההקלה אמורה לחול גם על מכשיר הוני מאחר שהקושי הוא במדידת ההסתברות שיתרחש האירוע העתידי (לדוגמה יעד רווח מוגדר). צדיק משיבה כי מכשיר הוני הוא גם מכשיר פיננסי שבתחולת ההצעה לתקן.

65. המשתתף הנוסף מציין כי קיימת התייחסות מפורשת לכך במדידה העוקבת (סעיף 2.3) ובמבוא לתקן (סעיף 5).

66. המשתתף החמישי מסכם כי קיימת הקלה לגבי מדידת תמורה מותנית (מכל סוג-הוני או התחייבות) במדידה לראשונה בשווי הוגן אם לא ניתן לאמוד את השווי ההוגן ללא עלות או מאמץ מופרזים.
67. צדיק מציינת כי סעיף 2.7 קובע ש"ישות לא תכלול עלויות עסקה במדידה לראשונה של נכסים פיננסיים או התחייבויות פיננסיות אשר ימדדו לאחר מכן בשווי הוגן כאשר השינויים בשווי ההוגן יזקפו לרווח או הפסד." מוסיפה כי סעיף זה בוטל בהצעה לתיקון של ה-IFRS for SME, אך בתקן האנגלי קיימת התייחסות לעלויות עסקה בסעיף 2.1 לגבי מדידה לראשונה של מכשיר פיננסי שאינו בסיסי. מציינת כי עלויות העסקה הן רלוונטיות להשקעות במכשירים הוניים כאשר במדידה העוקבת אין אומדן מהימן לשווי ההוגן ולכן הם נמדדים לפי העלות, מאחר שכל יתר המכשירים נמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד. שואלת אם להוסיף בדומה לתקן האנגלי שיש להתאים את המדידה לראשונה בגין עלויות עסקה כאשר המדידה העוקבת אינה בשווי הוגן.
68. חבר הוועדה הנוסף בדעה שמדובר על סתירה מאחר שבמועד ההכרה לראשונה העלות במרבית המקרים משקפת את השווי ההוגן והוספה של עלויות עסקה תביא למדידת הנכס מעל לשווי ההוגן. צדיק מציינת כי המשמעות היא זקיפה של עלויות עסקה בגין השקעה במניות (שאינן מהוות מכשיר פיננסי בסיסי) שאינה מקנה השפעה מהותית לרווח או הפסד, למרות שבמדידה העוקבת לא ניתן לאמוד את השווי ההוגן באופן מהימן ללא עלות או מאמץ מופרזים.
69. המשתתף הרביעי בדעה כי המשקיע הביא בחשבון את עלויות העסקה כאשר הוא קבע את הסכום שהוא מוכן לשלם עבור המניות. בדעה כי נוצר עיוות אם עלויות העסקה יזקפו לרווח או הפסד. מציין כי ממילא נדרשת בחינת ירידת ערך.
70. חבר הוועדה שואל אם בתקן האנגלי מבוצע תיאום בגין עלויות עסקה. צדיק משיבה בחיוב ומציינת כי מבוצע תיאום בגין מכשירים פיננסיים שאינם נמדדים בשווי הוגן במדידה העוקבת.
71. המשתתף מציין כי התפיסה של המשתתף הרביעי היא של עלות (כלומר עלויות עסקה נכללות גם הן במדידת העלות). מוסיף כי המדידה של מכשיר פיננסי לא בסיסי היא שווי הוגן, גם אם קיימת הקלה לגבי מדידה עוקבת כאשר לא ניתן לאמוד שווי הוגן ללא עלות או מאמץ מופרזים. בדעה כי לא ניתן להוון עלויות עסקה במודל שווי הוגן. מציין כי שווי הוגן הוא מחיר יציאה (למרות שאין תקן ישראלי בנושא) כלומר בכמה ניתן למכור את הנכס. מוסיף כי לא צריך להיות הבדל במדידה בין השקעה של 5% ממניות חברה אחרת שבגינה שולמו 5% עלויות עסקה לבין השקעה של 5% ממניות אותה חברה שבגינה שולמו 10% עלויות עסקה.

72. חבר הוועדה הנוסף מסכים עם המשתתף שהיוון עלויות עסקה אינו מתאים למודל שווי הוגן.
73. צדיק מסכימה שהיוון עלויות עסקה אינו מתאים למודל מדידה לפי שווי הוגן. מציינת כי בתקן האנגלי כתוב שווי הוגן שהוא בדרך כלל מחיר העסקה מותאם בגין עלויות עסקה. חבר הוועדה הנוסף מציין כי מחיר העסקה אמור לשקף את השווי ההוגן ולכן המדידה היא עדיין בשווי הוגן.
74. חבר הוועדה הנוסף מציין כי ככל הנראה התקן האנגלי מסתמך על כך שלאחר המדידה לראשונה בשווי הוגן למעשה מיושם מודל העלות כאשר לא ניתן לאמוד את השווי ההוגן באופן מהימן. מוכן לקבל פתרון זה למרות שמבחינה תיאורטית עלויות העסקה צריכות להיזקף לרווח והפסד.
75. חבר הוועדה הרביעי בדעה שיש לזקוף את עלויות העסקה לרווח או הפסד.
76. היו"ר מציין כי המשמעות היא שבמדידה לראשונה אין לכלול את עלויות העסקה ולכאורה יש להוסיף את עלויות העסקה לאחר מכן. בדעה שטיפול זה אינו סביר.
77. חבר הוועדה החמישי מציין כי כאשר מכשיר נמדד בתקופות עוקבות בשווי הוגן, ממילא עלויות העסקה יזקפו לרווח והפסד. מוסיף כי גם בתקינה הבינלאומית אם מכשיר פיננסי אינו נמדד בשווי הוגן בתקופות עוקבות עלויות העסקה מהוונות במדידה לראשונה.
78. המשתתף מציין כי למעשה הדרישה היא למדידה בשווי הוגן, אך מאחר שלא ניתן לאמוד את השווי ההוגן באופן מהימן, אין להכיר בשינויים בשווי ההוגן בתקופות עוקבות שאינם ניתנים למדידה. המשתתף האחר מסכים עם המשתתף.
79. חבר הוועדה הנוסף בדעה כי פרקטית מדובר במדידה לפי מודל שווי הוגן פגום שהוא למעשה מודל עלות.
80. המשתתף מציין כי שווי הוגן אינו כולל עלויות עסקה.
81. המשתתף שואל אם לא נדרשת ירידת ערך של נכס שלא ניתן לאמוד באופן מהימן את שווי ההוגן. חבר הוועדה הנוסף מציין כי מדובר על אותה טענה.
82. חבר הוועדה מציין כי מאחר שאין סימנים לירידת ערך לא תידרש בחינת ירידת ערך. חבר הוועדה הנוסף מסכים. המשתתף בדעה כי עלויות עסקה משמעותיות הן סימן לירידת ערך.
83. צדיק מבקשת מחברי הוועדה להצביע על אחת משתי חלופות:
- (א) בגין מכשיר פיננסי שאינו בסיסי, יש לזקוף עלויות עסקה במדידה לראשונה לנכס אם

לא ניתן לאמוד באופן מהימן את השווי ההוגן ללא עלות או מאמץ מופרזים
(ב) בגין מכשיר פיננסי שאינו בסיסי, יש לזקוף את עלויות העסקה לרווח או הפסד בכל
המקרים.

84. היו"ר, חבר הוועדה, חבר הוועדה האחר וחבר הוועדה הרביעי תומכים בחלופה ב. חבר
הוועדה מציין כי אחרת נוצר מצב מוזר שבו חברה שהשקיעה במניות סחירות תזקוף את
עלויות העסקה לרווח או הפסד וחברה שהשקיעה במניות שאינן נסחרות תזקוף את עלויות
העסקה לנכס. בדעה שאם המכשיר אינו בסיסי יש לזקוף לרווח או הפסד. חבר הוועדה
הנוסף וחבר הוועדה החמישי תומכים בחלופה א.

85. היו"ר מסכם כי במדידה לראשונה של מכשיר פיננסי שאינו בסיסי עלויות העסקה יזקפו
לרווח והפסד.

מדידה עוקבת – מכשיר פיננסי בסיסי

86. צדיק מציינת כי בסעיף 1.14 נקבעה המדידה העוקבת. מוסיפה כי מכשיר חוב בסיסי
(מקיים SPPI) ימדד בעלות מופחתת בניכוי ירידה ערך. מציינת כי בסעיף קטן (א) מפורט
שיעור הריבית האפקטיבי במצבים שונים. היו"ר מציין כי שונתה המדידה לראשונה לשווי
הוגן. מציינת כי אכן תידרש התאמה של הסעיף לאור ההחלטה למדוד במדידה לראשונה
בשווי הוגן – יש להוריד את ההתייחסות להלוואות בעל שליטה. חבר הוועדה מציין כי יש
להוריד גם את ההתייחסות לשיעור ריבית אפקטיבי אפס במכשיר חוב לתקופה הקצרה
משנה. חבר הוועדה החמישי מציין כי יש לחבר את (iii) ואת (iv).

87. צדיק מסכמת כי סעיף 1.14(א) יתוקן בעקבות ההחלטה למדוד מכשיר פיננסי בסיסי
בשווי הוגן במדידה לראשונה.

88. צדיק מציינת כי מחויבויות למתן הלוואה ומחויבויות לקבלת הלוואה ימדדו במדידה
העוקבת לפי עלות בניכוי ירידת ערך (במדידה לראשונה יוחרגו ממדידה לפי שווי הוגן) (סעיף
1.14(ג)).

89. צדיק מציינת כי המדידה העוקבת של השקעות במכשירים פיננסיים לא נגזרים שהם הון של
המנפיק היא לפי שווי הוגן, אלא אם כן מדידה בשווי הוגן באופן מהימן אינה אפשרית ללא
עלות או מאמץ מופרזים. מוסיפה כי כאשר לא ניתן לאמוד את השווי ההוגן כאמור לעיל,
ההשקעות ימדדו לפי עלות בניכוי ירידת ערך. מציעה להחריג מהמדידה לראשונה לפי שווי
הוגן גם השקעות במכשירי פיננסיים לא נגזרים שהם הון של המנפיק ולקבוע מדידה לפי
עלות.

90. צדיק מציינת כי בהתאם להחלטה להחיל את התקן גם על חוזי ערבות פיננסית ובהתאם
להצעה לתיקון ה-IFRS for SME, חוזה ערבות פיננסית ימדד במדידה העוקבת כפי שנקבע

בעבר בתקן חשבונאות מספר 10 כלומר לפי הגבוה מבין: הסכום שהוכר לראשונה מופחת לפי שיטת הקו הישר או הפרשה לפי תקן חשבונאות מספר 10.

91. המשתתף האחר מציין כי מאחר שסעיף קטן (ב) מציין "הסכום שהוכר לראשונה, אם קיים" ומאחר שערבות פיננסית מבעל שליטה לא תימדד בנפרד, לא תידרש מדידה עוקבת של הערבות בנפרד מההלוואה.

92. צדיק מציינת כי בתקן האנגלי ניתנה אופציה למדידה לפי שווי הוגן של מכשירי חוב ומחויבויות לקבלת הלוואה או למתן הלוואה אם מדידה כזו תבטל accounting mismatch או שהמכשירים מוחזקים כחלק מתיק המנוהל לפי שווי הוגן. שואלת מה עמדת הנוכחים לגבי אפשרות זו והאם רלוונטי לחברות פרטיות.

93. המשתתף הרביעי בדעה כי מאחר שמדובר על מתן אפשרות ולא דרישה, יש לאפשר זאת. המשתתף הנוסף וחבר הוועדה החמישי מסכימים.

94. חבר הוועדה שואל אם מדובר על מכשירי חוב שהם רק נכסים או גם התחייבויות. צדיק מציינת כי מאחר שההתייחסות היא לכלל מכשירי החוב מדובר הן על נכסים והן על התחייבויות. המשתתף הרביעי מסכים ומציין הלוואות שנלקחו על מנת לממן רכישת נדל"ן להשקעה. המשתתף הנוסף מסכים ומציין כי מדובר לדוגמה על הלוואות non-recourse בגין נדל"ן להשקעה.

95. חבר הוועדה שואל אם במסגרת ההצעה לתקן הסיווג מתבסס על מודל עסקי. צדיק משיבה בשלילה ומציינת כי הסיווג מתבסס רק על מאפייני תזרימי המזומנים (SPPI). חבר הוועדה מציין כי לפיכך מתן האפשרות בהסתמך על מכשירים המהווים חלק מתיק המנוהל לפי שווי הוגן היא חשובה.

96. **צדיק מסכמת כי תוסף האופציה למדידה לפי שווי הוגן.**

מדידה עוקבת – מכשיר פיננסי שאינו בסיסי

97. צדיק מציינת כי סעיפים 2.4-2.2 קובעים כי מדידה עוקבת של מכשיר פיננסי שאינו בסיסי היא לפי שווי הוגן דרך רווח או הפסד למעט:

- (א) מכשיר מגדר (דיון יתקיים בנפרד)
- (ב) השקעה במכשיר הוניים שאינם נסחרים בשוק ציבורי ושלא ניתן לאמוד את השווי ההוגן באופן מהימן ללא עלות או מאמץ מופרזים, אשר ימשיכו להימדד בעלות.
- (ג) תמורה מותנית בצירוף עסקים – הובאו מ-IFRS 3 ההוראות לגבי סיווג כמכשיר הוני (אין מדידה מחדש) או כנכס פיננסי או כהתחייבות פיננסית (מדידה עוקבת בשווי הוגן, אלא אם כן לא ניתן לאמוד באופן מהימן ללא עלות או מאמץ מופרזים).

98. צדיק שואלת אם קיימות הערות לגבי מדידה עוקבת של מכשיר פיננסי שאינו בסיסי. לנוכחים אין הערות.

99. צדיק מציינת כי סעיף 1.15 מתייחס להכרה בדיבידנדים. מוסיפה כי הסעיף נוסף במסגרת ההצעה לתיקון של ה-IFRS for SME. מציינת כי הסעיף כולל הוראות שנכללו בתקן חשבונאות מספר 25 ובתהליך ההכנה של תקן חשבונאות מספר 43 הוחלט שלא לכלול את ההוראות במסגרת תקן חשבונאות מספר 43 מאחר שמכשירים פיננסיים הוצאו מתחולת אותו תקן. מוסיפה כי הוראה משלימה קיימת בג"ד 68 לגבי דיבידנדים מחברות שיש לחברה המחזיקה השפעה מהותית בהן.

100. המשתתף מציין כי חסרה התייחסות לגבי דיבידנדים המהווים באופן ברור השבה של עלות המניה. מציין כי בתקינה הבינלאומית השקעות במניות נמדדות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד, אך קיים חריג לעניין השקעות שיועדו לשווי הוגן דרך רווח כולל אחר לפיו אם הדיבידנד משקף באופן ברור החזר השקעה יש להקטין את העלות.

101. המשתתף האחר מציין כי ההוראה נכללה בתקינה הישראלית בסעיף 32 לתקן חשבונאות מספר 25.

102. **צדיק מסכמת כי ההוראה תוסף להצעה לתקן.**

מדידה עוקבת – עלות מופחתת ושיטת הריבית האפקטיבית

103. צדיק מציינת כי סעיף 1.16 עוסק בקביעת העלות המופחתת. מציינת כי ב-IFRS for SME נכללו חלק מההוראות שכלולות בתקן חשבונאות מספר 22 בהגדרה של שיעור הריבית האפקטיבי במסגרת סעיפי הסבר. לפיכך, הושמטו חלקים אלה מההגדרות במסגרת ההצעה לתקן. בדעה כי נכון יהיה לבטל את ההגדרות בתקן חשבונאות מספר 22 ולהפנות להצעה לתקן. מציינת כי סעיף 1.16 מתייחס לתנועה במהלך השנה ביתרה בעת יישום שיטת הריבית האפקטיבית. מוסיפה כי הסעיף מתייחס לסכום שנמדד בהכרה לראשונה בניכוי כל החזרי קרן בתוספת או בניכוי הפחתה מצטברת של פרמיה או ניכיון ובמקרה של נכס פיננסי בניכוי ירידת ערך. מציינת כי בישיבה הקודמת הועלתה טענה על ידי המשתתף הרביעי וחבר הוועדה כי הסעיף יוצר בעיה לגבי אופן יישום שיטת הריבית האפקטיבית, מאחר שבהתאם לסעיף יש תחילה להכיר בהכנסות ריבית ולאחר מכן להכיר בירידת ערך. שואלת אם קיימת הצעה לפתרון.

104. היו"ר מציע להשמיט את הסעיף.

105. חבר הוועדה האחר מציין כי גם לפי התקינה הבינלאומית במודל הפסדי אשראי חזויים יש להכיר בהכנסות ריבית בגין הברוטו, למעט בשלב השלישי.

106. צדיק מציינת כי גם בהגדרה של עלות מופחתת מופיעים כל הרכיבים אך מאחר שהם לא מוצגים כסעיפי משנה ניתן לפרש זאת בצורות שונות. היו"ר בדעה כי עדיף לנסח את הסעיף בדומה להגדרה. חבר הוועדה האחר מסכים. צדיק שואלת אם יש התנגדות. לא הובעה התנגדות.

107. **צדיק מסכמת כי נוסח סעיף 1.16 יהיה זהה להגדרת עלות מופחתת.**

108. צדיק מציינת כי סעיף 1.17 כלל את ההגדרה של שיטת הריבית האפקטיבית ושיעור הריבית האפקטיבי. מציעה להשמיט את ההגדרות.

109. חבר הוועדה האחר מציע לבחון אם סעיף 1.17 יוצר בעיה לעניין הכרה בהכנסות ריבית בגין נכס שערכו נפגם. צדיק מציינת כי הבעיה עשויה להיווצר בייחוד עקב סעיף 1.17(ב) אשר קובע שהכנסות הריבית ימדדו לפי הערך בספרים בתחילת התקופה מוכפל בשיעור הריבית האפקטיבי. חבר הוועדה האחר מציין כי אין קביעה אם הערך בספרים בתחילת התקופה הוא הסכום ברוטו או הסכום נטו (כלומר בניכוי ההפרשה לירידת ערך). מוסיף כי IFRS 9 ברור בנושא זה. צדיק מבקשת מהמשתתף הרביעי לבדוק זאת.

110. המשתתף הנוסף מציין כי טרם נדון נושא ירידת ערך, אך ההחלטה העקרונית היתה ליישם את מודל הפסדי אשראי שהתהוו מתקן חשבונאות בינלאומי 39. צדיק מסכימה.

111. חבר הוועדה האחר מציין כי ההגדרות של עלות מופחתת ושיטת הריבית האפקטיבית לא השתנו בתקינה הישראלית והטיפול החשבונאי נתון לפרשנות גם כיום.

112. חבר הוועדה האחר מציין כי יתר הסעיפים הם AG8-AG4 אשר מסבירים כיצד ליישם את שיטת הריבית האפקטיבית בגין עמלות, נקודות, שינוי אומדן, ריבית משתנה ואורך חיים חזוי.

113. המשתתף האחר מציין כי יישום חלק מסעיפים אלה להלוואות מבעלי שליטה אינו מתאים. מביא כדוגמה הלוואה מבעל שליטה שלא נקבע לה מועד פירעון. מציין כי בכל תקופה יש לאמוד את תזרימי המזומנים החזויים וזקיפה של השינויים בערך בספרים לדוח רווח והפסד אינה מתאימה במקרים אלה. מציין כי מדובר על חברות פרטיות שהלוואות אלה נפוצות.

114. המשתתף הנוסף מסכים ומציין כי בתקן חשבונאות מספר 23 היתה לכך התייחסות וגם דוגמאות. מוסיף כי חלק מהחברות הציבוריות השתמשו בחלק מהקביעות של תקן חשבונאות מספר 23 בקביעת המדיניות שלהן. בדעה שיש לשקול את הוראות תקן חשבונאות מספר 23 לעניין הלוואות מבעלי שליטה.

115. צדיק מציעה במקום להכניס את בעלי השליטה למודל של התקן ליצור פרק נפרד למדידת מכשירי חוב מול בעלי שליטה, אשר יתבסס על הוראות תקן חשבונאות מספר 23 (מדידה לראשונה וזקיפה להון, שינויים באומדנים ומדידה עוקבת). המשתתף הנוסף מציין כי ראוי להתייחס גם לגריעה. חבר הוועדה החמישי, המשתתף האחר, המשתתף הנוסף והמשתתף הרביעי מסכימים.

116. היו"ר מסכם כי נכלול בהצעה לתקן פרק אשר יתייחס למכשירי חוב עם בעלי שליטה.

117. היו"ר נועל את הישיבה.